

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám Gergurov-féle házban,
ahova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bács megyei nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.
Felelős szerkesztő és kiadóulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt.
50 kr. — Egy óra 85 kr.
Egyes szám ára 10 kr., a vasárnapi szám 15 kr.

Jelölt-szédelgés.

Köztudomásulag 2000 képviselő-jelöltünk van már. Ez az óriási szám annnyival inkább örvendetes, mert a komoly választási küzdelmek idején minden párt jelölt-hiányban szenved. Ha azonban közelebbről vesszük szemügyre ezt a dúsgazdag választékot, melyből a jövő öt éves parlament formálódik, úgy találjuk, hogy itt voltaképp modern reklámmal van dolgunk, s a 2000 jelölt közt alig van pár száz, a kinek némi jogosultsága van a jelöltség reménysugaraiban sütkérezni, mialatt a többi soha semmiféle párt — vagy párttörzseknek nem jelöltje, sőt akad köztük olyan egyén is, a kit önmagán kívül senki e földön nem óhajt jelöltül fölléptetni.

Ez a jelölt-szédelgés onnan ered, mert a fővárosi sajtó ilyenkor minden diák-tudósítónak megnyitja hasábjait s a legképtelenebb jelölt-nevekkel ejti bámulatba az illető kerületeket, melyek a megnevezett „nagyon népszerű” — sőt „bizonyos megválasztandó” urí embert még csak nem is ismerik. Alig mulik nap, hogy egy vagy más fővárosi lapban holmi emphatikus kijelentést ne olvasnánk.

Péld: „Potyondi Adolár kijelenti, hogy ő az X—i kerületben nem lép föl szabadelvű programmal, mert ő tetőtül-talpig függetlenségi.”

Mászor meg ily féle hírlélesek olvashatók: „Csipetke Flórián az X—i kerületben lép föl függetlenségi programmal.”

Az X—i kerület választói pedig váltig törük a fejüket, hogy ugyan ki légyen az a Potyondi Adolár, vagy az a Csipetke Flórián? . . .

Soha egyetlen egy választópolgár agyában se fogalmazott meg az a vakmerő gondolat Potyondi s Csipetke urakat jelöltekül fölléptetni.

De a mi a legjellemzőbb ezen jelölt-szédelgésre, némely kerületben már fait-accomplí, hogy kik lesznek a jelöltek s nincs rá lehetőség, hogy a már egymással csaknem farkassze-

met néző pártok küzdelmébe valami Potyondi-párt is beleszólhasson, de azért a fővárosi ujságok készségesen elárulják tájékoztatásukat azzal, hogy egy teljességgel lehetetlen nevet hoznak forgalomba.

Utóvégre az e-féle jelölt-szédelgés nem sok kárt csinál, bár az ország távolabbi kerületeit mystifikálja s alkalmul szolgál holmi üres fejű strébernek arra, hogy neve a közvélemény előtt jelöltként fityegjen.

Mégis szükségesnek tartjuk ezt a szédelgést megbélyegezni s a választók figyelmét fölhívni rá.

A pártoknak ugyanis érdekükben áll, hogy valamely választókerületben ogy jelöltek nevével hozassanak konnexióba, a kik politikai karakterrel s valamelyes népszerűséggel is bírnak, ne pedig olyan egyéniségekkel, a kik csak diskreditálják a pártot, melyhez tartozónak vallják magukat. Ha vannak valamely pártnak egy kerületben győzelmi chance-ai, azokat önmaga teszi tönkre lehetetlen jelöltnévvel.

Egy ártatlannak látszó jelölt-szédelgés olykor általános elkedvetleneést idéz elő s többé talán szóba se jöhet az a párt, mely a közmegebotránkozást előidézte.

A pártlapok tehát ne örüljenek meg minden képtelen „beküldött” hír hallatára, mely első pillanatra talán a redakciót is tévedésbe ejti, hanem iparkodjanak egy kis körültekintéssel s némi objektivitással bírálgni meg, vajjon igazán jelölt- vagy csak jelölt-szédelgéssel állanak-e szemközt?

Végre is a pártlapok nem arra való, hogy némely reklám-lovag végignyargaljon hír-rovatukon s ez uton némi „dicsőség”-re tegyen szert, a mit aztán élelmesen s furfanggal a javára fordíthat, de a pártokat idelell a kerületben alaposan fölboszantja.

Ha pedig valaki statisztikai adatokat akar gyűjteni arra nézve, hogy mily mérvet öltött már a jelölt-szédelgés, az várja meg a választások végét, aztán állítsa össze a sokat han-

goztatott jelöltek névsorát s alfabetikus sorrendbe foglalhatja azon jelölteket, a kiket az ördög se jelölt.

Legyen hát harc?!

(—a. —ő.) Bánffy Dezső miniszterelnök a szabadelvű körben azzal tölti az idejét, hogy reverzálisokat szed a klub tagjaitól arra nézve, hogy annak idején, félretéve minden önérzetet a kvóta felemelése mellett fognak szavazni — viszontigéretet téve, hogy pénzzel és erőszakkal támogatni fogja az illetőket a választásokon.

Azután kijelenti, hogy a lapok hírei hamisak, esze ágában sincs a kormánynak az országgyűlést berekeszteni, s új választásokat kitézni ez ősszel s a ciklus befejezése előtt, az ellenzék csak provokálja a harcot, s a lapok hírei a józan eszű választópolgárok félrevezetésére szolgálnak.

No hát józan eszű választópolgárok! ha csakugyan tudtok még egyáltalán józanul gondolkozni, gondolkozatok a fölött, vajjon az ellenzék ne „provokálja” e a harcot akkor, a mikor a hazát komoly veszély fenyegeti, a mikor erőszak és a pénz nyomása által azzal van fenyegetve hazánk, hogy terhünkre emelik a kvótát az újonnan megválasztott honatyák. Tűnődjete csak a fölött, vajjon nincse itt az ideje annak, hogy a harcot megkezdjük, vajjon igaz-e a kormányfő állítása az őszi választások elhalasztásáról, a mikor ugyanakkor ő maga szervezi a seregét a támadásra.

Nagyon naivnak tart bennünket a méltóságos úr! azt gondolva, hogy elhívén azt, a mit mond, *udvariasságból* is lerakjuk a fegyvert, s várjuk készületlenül az ő támadását.

Nem! Nem vagyunk olyan naivak és bigottok, kezdjük a harcot, igenis „provokáljuk”, s az egész harcvezetési szervezkedni fogunk.

Legyen hát harc! Csattogjon a kard, ropogjon az ágyú, a Haza van veszélyben, nem csak a párt érdekét

kell megmenteni, de a hazáét, mert a kiegyezés ilyen terhünkre való megújítása lesújt, tönkretesz bennünket.

Kétszeresen erősebben kell szervezkednünk, hogy támadhassunk is és védhessük is magunkat, mert csak egy kissé alaposabb körültekintés kell annak a meggyőződésére, hogy ha jól szervezkedünk, biztos a győzelem!

A kormány pártja szerte fog hুলani, ha ügyesen támadunk s ennek maga Bánffy lesz az oka.

Szerencsétlen taktikája, a reverzális fogja ledönteni bársonyszékét, s a vézes előjelek remélni is engedik ezt.

Ugyanis mint fenn említettük, Bánffy gyalázatos kortesfogásból fennhirdeti a nem öszi választásokat és ezalatt rendeleteket ad ki a főispánoknak a szolgabíráknak, jegyzőknek egy úrlap kitöltése mellett, melyet visszavár. Az úrlap rovatozva van oly módon, hogy kitűnik belőle, kit mennyiért lehetne megvásárolni s kit nem egyáltalán. s itt azután rendelkezésre bocsátja a párt kasszából a szükséges összeget — de csak annak, a ki reverzális mellett határozott ígéretet tesz a kvóta felemelése mellett való szavazásra. Vannak ilyen emberek, de vannak aztán olyanok is, a kik nem egészen romlottak, s van bennök egy kis önérték, ezek méltatlankodva s megundorodva dobják vissza Bánffynak az ajánlatot, s kijelentik, hogy a hivatalos jelölt ellen fel fognak lépni, de a húsos fazéktól végleg megválni nem tudván ugyancsak „szabadelvű” programmal.

Igy aztán megoszlik az erő s ha erősen szervezkedtünk, biztosan győzünk.

Fel tehát, szervezkedjünk, kezdjük hát a harcot, bátran, de ésszel, s hazaszeretettel. Ne engedjük a magunkét soha sehol, de a hol mégis szükség van arra, egyesüljünk, szövetkezzünk más ellenzéki pártokkal, a hol közös aktiót kíván az ügy érdeke és a kormánypárt erős állása.

Győzni! legyen a jelszó biztatásunkra s ha most kezdjük a harcot: győzni fogunk.

A munkácsi ünnep.

Lélekemelő volt az az ünnep, mely f. hó 19-én Munkácson végbement.

Megtörtént az alapköletétele annak az emléknek, mely dicsőségteljes, ezeréves multunk határán, az új évezred küszöbén tanukép és intelem gyanánt áll.

Erdély miniszter által elmondott ünnepi beszédete következőkben adjuk:

A tizenkilencedik század folyó esztendeje ünnepet jelző betűkkel van Magyarország történetébe bejegyezve. Veghatárát jelzi ez év a magyar nemzet egy ezeréves, viszontagságteles fennállásának s kezdetét sejtelmes jövőnek. Harmincz éve éljük a béke áldásos korszakát. Harmincz éve majdnem, hogy alkotmányunk, állami létünknek, szabad fejlődésünknek ez a biztosítéka, visszaállított. És mi alkotmányos szabadságunknak s a békének ezt a rövid időszakát a lehetőleg jól felhasználtuk. Sokat emlegett s be is bizonyított nagy alkotóröknök minden idegszála, ennek az országnak

minden jó polgárai megfeszített erővel munkálta a haza felvirágoztatását. (Élénk helyeslés.)

Áldással, békében, békés munka közben értük el ezeréves fennállásunknak magasztos határát.

Örömminket fokozza a visszhang, melylyel arra a művelt népei a feleletet adják. Emeli lelkünket és hálálul jövőnkbe vetett törhetlen bizalmunkat, hogy dicső, nagy királyunk s fenséges családja szívünk dobbanását, lelkesültségünket teljes szívből osztják. (Leikes eljenzés.) Hazánk őrangyala, imádott királynénk, a nemzettel közös súlyos banatának a nemzet ünnepén enyhülését találja. (Szünni nem akaró eljenzés.) Nemzetnek, királynak az együttérzése s hazánk polgárainak áldozatkészsége legyen állandó és örök.

Tanuljuk meg, vessük be kiírhatlanul a magunk, gyermekeink s késő utódaiknak szívébe, öntudatába, hogy az egyetértés, a haza önzetlen szeretete, a törvény tisztelete s vallási és nemzeti türelmesség és mindegyikhez a hűség a királyhoz és az alkotmányhoz azok az arkánomok, amelyek anynyi balszerencse között s oly sok ellenséggel szemben bennünket a földön egy ezer évig dicsőségteljesen fentartottak. Tanuljuk meg a multból, hogy kell tennünk a jövőben. A multnak jól megszívlett tanúsága az erős fegyver, amely a jövő küzdelemben biztos győzelemre visz. És e fegyvert meg kell szereznünk, mert élni akarunk s az élet nem pihenés, az élet örök küzdelem, hívjuk erre segítségül a mult tanulságát, hogy küzdelemtünk a jövőben könnyebb, előhaldásunk nagyobb legyen.

Ezredéves országos ünnepélyeink között Munkács van ma a soron. Oszlopot emeltünk Munkács városára. Mi célja van ennek? Mit fog ez jelenteni?

Egy ezer év előtt, talán ma a napja, egy maroknyi nép messze-messze földről éppen itt haladt el. Mondák és regék kódós homolyából mint egy zugó vihar, ugy tör-

TÁRGZA.

Kis leányomnak.

Irtá: **Tábori Róbertné.**

Itt vagy, felkuszál az ölembé, te edes kis boldogságom! Rám emeled értelmes, nagy szeméidet és nem tudod felfogni, hogy miért olyan borus az arcom, miért nem kergetőzőm veled, miért nem kacagok veled ma is, mint a hogy szoktam rendszeren?

Lásd kicsi lányom, nem tehetek róla, de ma nem tudok kaczagni. Kódós, nehéz a levegő, sűrű felhő borul a láthatárra, permetezik az eső és anyád ilyenkor sokat, nagyon sokat köhög.

Oktondi kis fereg rágódik a tudómon, mely nem törődik azzal, hogy a lakoma végén belehal maga is, inkább halálra eszi magát, mint az az ember, aki mérték nélkül élvezi az élet gyönyöreit.

Valószínű hát kicsi lányom, hogy itt hagylak, mielőtt nevelésedet befejezhettem volna, és hogy nem önthetem beléd mindazt, amivel tele van számodra a szívem, a lelkelem és a gondolkodásom!

Néhány tanácsot hagyok néked örökségül. Ha most nem is érted meg őket, de egyszer eljön az az idő, a mikor tudni és

érteni fogod, át fogod érezni, a mit éreztem és gondoltam én, a mikor ezeket leirtam a számodra.

Lehet, hogy halálom után néhány évvel mostoha anyá költözik a házba, edes anyád helyébe.

Kérlek kicsi lányom, ne nézd rossz szemmel a mostoha anyád. Ne fogadd rideg előítélettel, ne légy hozzá bizalmatlan, mint a legtöbb árva, mert az nagy igazságtalanság és főleg kész szerencsétlenség lenne read nézve.

Jegyezd meg magadnak, hogy az olyan nő, aki arra határozza magát, hogy anyja legyen a mások gyermekének, az megérdemli, hogy szeresd, hogy becsüljed, hogy gyengéd légy hozzá és hogy igyekezzél helyet nyerni a szívébe.

Hisz ő nem tehet róla, hogy a sors idő előtt elragadta tőled edes anyádat, hisz épen azt akarja pótolni és azért kell neki elfoglalnia annak a helyét.

Azért jött, hogy gondodat viselje, hogy befejezze nevelésedet, azért jött, hogy . . . szeressen. Szeresd hát te is őt.

A rossz mostoha csak mese. Épen ugy kitalálták az emberek, mint a hétféjű sárkányt, a vasorru bábát, a végből, hogy rémítsék vele a pajkos gyermekeket.

Csak szivtelen, rossz gyermekeknek rossz a mostohája. A milyen szemmel nézed a világot, oyan szemmel néz az vissza read, ezt vésd be a szívedbe leányom.

Ha befejezted tanulmányaidat, ne törd magad nagyon holmi pálya után.

Ha nagyon szegények leszték, ereszd le a függönyöket és végezz el magad minden házi munkát. Ha nem kell cseledet tartani ezzel már megszerezted azt, amire szükséged van és nem kell kilépned a világba. Hagyd azt a férfinak, az arra született. A fiatal leányról leszedi a himport, ha odaszáll a férfiak helyébe és versenyt küzd velük a létért.

Aki leány hivatalba jár, annak sok kell öltözködésre. Majdnem arra költi el mindazt, a mit keres.

Öltözködjél hát inkább szerényen és maradj a fészekben, fiókmadárkának mindaddig, amíg a szerelem szárnyain ki nem röptülsz onnan a saját fészekbe . . .

Régente is léteztek szegények, árvák, elhagyottak, de azért nem leptek nyilvános pályára és még sem veszték éhen. Nem léptek ki a világba, hanem találtak olyan munkát, amely miatt megmaradhettek a házi tűz helyen belül.

hetet elő a honfoglaló, hontalpió magyar. Hősök voltak, honfoglalók, hazát védők, vitéz harczot harczoltak, a vér patakzott innen-onnan. De az a vér összefolyt, együtt itta azt be Magyarország földje. Innen azután a magyar föld minden népe jó testvérré, egy nemzeté alakult. Szokás és nyelv más lehet, de egy a hazafiúi érzelem. Tanum erre különösen Munkács város vidéke, hol a hazaszeretben-hunfíui érzelemben magyar és ruthén között nincs semmi különbség. (Hosszas éljenzés.) De így volt ez az egész országban.

Magyar hazám nagy Istene, feléd emelkedő ennek az oszlopnak ezt a magasztos jelentőségét Magyarország minden polgárának oltad be mélyen a szívébe. (Zajos éljenzés.) Elhangzott szent imánk hála a multakért, könyörgés a jövőnkért, a Magyarország népeinek hálát és könyörgést a ruthének püspöke tolmácsolt a nagy Isten trónjának zsámlya előtt. (Eljenzés.) Fényes nap virrad ma Munkács közönségére. A hajdani fényes napok fátalképe ott lebeg a láthatáron. A vitéz hadseregek, fényes győzelmek, a zajos áldomás, az édes megnyugvás, a békés munkának termő verejtéke, sok szép nagy alkotás ott vonul el lelki szemeink előtt. Munkács látóhatárán meg van világítva fényes glóriával a hazaszeretet és a királyhoz való hűség. (Lelkes éljenzés.)

Munkács város népe, összegyűlt vendégek, hazám hű polgárai a hazaszeretben, a királyhoz való hűségben, sohase ernyedjete. Ebben összpontosul erőnk és hatalmunk. Az együttérzésben, a munkaszeretben legyenek kitarítók, mert csak így bizhatunk, hogy soha el nem pusztulunk. (Élénk helyeslés.) Bereg vármegyének hazafias közönsége, a tőletek birt területén van elhelyezve oszlopunk, Magyarország elsősége az oszlop fényköre, a magyar nép érénye, alkotó ereje, alapja e kövek. Az ország nevében ünneket adom át, gondozátok őrizzeteik, ellenséget hozzá közel soha ne eresszeteik. Védeni fogjuk mi is egész Magyarország,

minden magyar ember utolsó csepp vérig, véglehelletünkig.

Amíg egy magyar van, baja nem fog esni, erre is megesküszünk. Éljen a haza! Éljen a király! (Hosszas, szünni nem akaró lelkes éljenzés, minden oldalról üdvözlők a minisztert, kik hozzá nem férhetnek, fővegeiket emelgetve éltetik.)

A várban.

A miniszter beszéde után megindult a menet gyalog a várba, az emlékoszlop a leleplezési ünnephez. Fél órai ut után felérkezett az egész vendégsereg a miniszterrel az élén a vár fokára, hol a díszsátorban aláírták a következő okmányt, hogy az alapkőbe helyezték:

„A magyar állam I. Ferenc József ő császári és apostoli királyi felségének dicsőséges uralkodása és losonczy Bánffy Dezső báró miniszterelnöksége alatt 1896-ban ezer éves fennállásának emlékét ünnepelevén, a törvényhozás az isteni gondviselés kegyelmét és a magyar nemzet államfentartó erejét tanúsító történelmi tény örök emlékezetére, Thaly Kálmán országgyűlési képviselő kezdeményezésére elrendelte, hogy az ország hét pontján: a munkácsi várhegyen, a brassói Czenkormán, a nyitrai Coborhegyen, a dévényi vártetőn, Pusztaszeren, Zimonyban és Pannonhalmán az utódok hazafiúi kegyelének egy-egy maradó jele állíttassék föl, ez az emlékmű, melynek alapkövét Erdély Sándor m. kir. igazságügyi miniszter, az országgyűlés tagjainak, Lónyay Sándor Beregvármegye főispánjának, a vármegye hatóságának s nagyszámu ünneplő közönségnek jelenlétében 1896. évi július hónap 19-ik napján tette le s a mely mű Bertók Gyula műszaki tanácsos terve szerint készült, hivatva van megjelölni e sok vérrrel áztatott szirtfokot, mely a bölcs és dicső honalapító Árpád vezérlete alatt a beszékidek erdős bércein át nagy munkával beköltözött ösők seregének az új hazában első pihe-

nő helye, első erőssége s évszázadok lezajlásával az alkotmányért vívott, súlyos harczok korában a szabadságnak hősi legvédelmet vára utolsó bástyája vala mindenkor dicsőséges Magyarország zivatáros történetében, te pedig emlékkő állj az időknék végzeteig! Állj, míg a haza áll!”

A vidéki hirlapirók

Minap a fővárosban új hirlapirók egyesület alakult: Budapesti újságirók egyesülete, melynek tagja csak fővárosi újságirók lehet. Minthogy készülöben van egy, az egész országra kiterjedő hirlapirók szövetség, a vidéki hirlapirók körében ez új egyesület azt a hatást tette, hogy a fővárosi hirlapirók exkluzív érzelmeikkel vannak eltelve, hogy a vidéki kollegáikat ki akarják zárni.

Lenkei Lajos, a Pécsi Napló szerkesztője ezt a véleményét ki is fejtette egy nyílt levélben, melyet Horváth Gyula, mint az országos hirlapirók egyesület előkészítő bizottságának elnökéhez intézett. Elmondja ebben, hogy milyen hatást tett a fővárosiak viselkedése azután, mert az országos egyesület dolgában — panaszosan említi — január óta nem történt semmi, fölhiatva vidéki kollegáit, hogy most már a budapestiek nélkül — gyűljenek össze októberben Szege-den és alakítsanak külön egyesületet.

Horváth Gyula saját lapjában felel ma erre a nyílt levélre. Kijelenti mindenekelőtt, hogy neki az új egyesület, már hogy a Budapesti újságirók egyesületének megalakításában semmi része, azt ez idő szerint közönszerűnek és a hirlapirók érdekekre üdvösnek nem is tartja s nem is tagja az egyesületnek. Úgy az eddig tartott értekezleteken, mint most is, az erők egyesítését, nem pedig szétforgácsolását hirdeti. Hogy az országos egyesület előkészítő bizottsága ez ideig nem indított akciót, ennek oka az, hogy a bizottság tagjai, vele együtt, a millenárius ünnepek, az országos mozgalmak napjait a szervezkedési munkálatokra alkal-

Ugy / Ugy! Simulj jobban hozzám, én édes, egyetlen, kicsi boldogságom!

Olyan jól esik gömbölyű, puha karodnak az ölelés, olyan melegen ragyog fehér napsugaras, édes mosolygásod!

Talán észrevetted, hogy egyszerre valami nagy fájdalom nyíltal keresztül a szívemen.

Nagy fájdalom, igaz!

Erre gondoltam, hogy nem leszek melletted, a mikor rügyeket fakaszt szívembe a szerelem, pedig az anyának legnagyobb gyönyörűsége épen az az idő.

De azért te csak szeress, szeress édes, kicsi lányom!

A szerelem az egyetlen boldogság, a miért érdemes élni, mert ez a legigazabb. Ha nem csak színleled a szerelmet kaczerkódásból, húságból, vagy azért, hogy férjet szeress igazi szerelmi komédiával, szóval, ha mélyen, tisztán és igazán szeretsz, a jó isten veled lesz, és nem fogsz csalódní abban a férfuban, akit megszerettél!

Szeress én édes, egyetlen üdvösségem. Vidd el azt az igaz szerelmet a hazaszeretbe is.

Az esküvő után, amikor férjed lecsókolja fejedről a myrtus koszorút és egész

lényed megremeg az édes sejtés gyönyörétől, ne tedd le azzal a koszorúval együtt, mind azt a himpot, azt a lelki tisztaságot, azt a szűzies szerelmet, amit magaddal hoztál.

De csókjaidat sohase kínáld te magad a férjednek, de ha szerelmesen kéri, csókold meg, ezerszer is.

Szóval légy odaadó, de őrizd meg nőiségedet. A szűz asszony, az élet legszebb költészete, ezt sohase feledd édes, kis márdáram.

Az álom, a mámor nem tart örökké, való igaz.

Gyakran megzavarják azt anyagi gondok, vagy a mi még rosszabb, jönnek lelki csapások, melyek fájdalmas, mély sebet ütnek a szíveken.

Vannak nők, akiknek rosszul áll a bánat, akik arra születtek, hogy a napsugár csókolja, a boldogság körülvegye és a szerelem melegesse őket. Az ember el sem tudná képzelni az olyan nőt egy beteg ágya mellett ápolónak.

Nem szeretném leányom, ha olyan asszony válnék belőled.

A férfú csak a létért való küzdelemben erősebb a nőnél. A lelki csapásokkal szem-

ben gyenge és a nő olyankor nem is számítson támaszra a férjében.

Olyankor leányom te légy az erősebb. Vedd elő mind azt a kincset, amit addig szerényen rejtgetted és lepd meg vele a férjedet.

Bájosítsd el kaczeréssággal, szépségeddel, szerelmeddel, egész gyengédségeddel és főleg kedélyeddel.

A férj első sorban férfú és ha elébe áll az igazi asszony, annak varázsa alatt áll, elmerül a mámorba és hamar elfelejt bánatot, gondot, csapásokat.

A te szívedben tudom, erősebb gyökereket ver majd a bánat, de azt minden áron rejtgetned kell férjed előtt.

Sird ki magad, amikor egyedül vagy, cördeld kezeidet, keress megnyugvást forró imádságban, de a férjedet ne keserítsd ilyen kifakadásokkal, mert a férfú kiszámíthatatlan és mindenikre más-más hatással van, ha aszszonyt sirni lát.

Láttam már olyan férjet is, akit annyira felízgatott az asszony sirása, hogy ideges-ségében durva és gyöngédtelen szavakkal illette. Igaz, hogy ez csak ritka kivétel volt a férjek között.

Sohase kaczerkodjál azzal, hogy nem

masnak nem tartották, mert a hírlapíróknak és a nagy közönségnek oly sokfelé elterelt figyelmét nem lehetne az ügy köré úgy tömöríteni, hogy az óhajtott siker be is következék. Ezért abban állapodtak meg, hogy szeptember hónapban hívják össze a közgyűlést, a melyen konkrét tervüket elő fogják terjeszteni. — Ezután így végzi levelét :

„Mint mindenki tudja, nemcsak nem volt céltunk a fővárosi hírlapíróknak jelenleg fennálló társadalmi körét, az Otthon-t főlöntani; hanem első sorban ennek támogatását igyekeztünk ügyünknek megszerezni, a mit e kör elnöksége, választmányja és tagjai készséggel kitámasba is helyeztek. Céltunk az volt, hogy az ország hívatásos hírlapírói számára egy erős szervezetet alkossunk, a mely szervezet a testület tagjainak a szükséges erkölcsi súly mellett, az anyagi megélhetésre biztosítékot nyújtson és a munkaképtelenség esetére segítséget biztosítson. Most, a mikor az Otthon mint társadalmi kör kiváló érdemekkel bíró elnöke, Rákosi Jenő ur vezetés alatt, nézetem szerint a legnagyobb sikereket érte el, a mely sikerek a magyar hírlapírók tekintélyének emeléséhez nemcsak az országban, de a külföldön is nagy mértékben hozzájárultak, helyesnek tartották többen, ezek között kiváló érdemekkel bíró tagjai a hírlapíróadalomnak, egy új hírlapírói egyesületet alkotni.

Én ki nem az erők szétforgácsolásának, hanem azok egyesítésének voltam, vagyok és leszek híve mindig, ma is abban a nézetben vagyok, hogy a meghasonlást tovább vinni nem szabad. Az megtörténhetik, hogy ugyan egy hívatásnak tagjai külön társadalmi klubokhoz tartozzanak, de az nem volna helyes, hogy ez meggátolja a különféle egyesületek tagjait abban, hogy a közös cél elérésére a magyar hírlapírók anyagi és erkölcsi súlyának emelésére együttesen vállaltva közreműködjenek.

A ki ily irányba vezet azt teljes odaadással követem, és e cél elérésére, az országos hírlapírói segítő-egyesület alakuló közgyűlésének meghagyása szerint, szeptember hónapban a tagokat össze fogom hívni, az eddig elkészült munkálatot a közgyűlés elé fogom terjeszteni.

Ez a válasz, melylyel tartoztam tisztelt kollegámnak. Fogadja őszinte köszönetemet, hogy ennek elmondására alkalmat adott. Most ugy ő hozzá, valamint amaz urakhoz. kik a mult alakuló gyűlésen részt vettek, azt a kérést vagyok bátor intézni, ne engedjék magukat sem céltól sem annak megvalósulásától az által eltereltetni, hogy mások egymás között meghasonlottak.

Városi ügyek.

Árlejtési hirdetmény. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezenel közhirre tétetik, hogy a város részére 1896/7 gazdasági évre szükségendő 7000/5 600 kiló súlyú-adag jöminőségű szena biztosítása iránt folyó évi július hó-25 napján délelőtti 10. órakor a városház tanácsi termében zárt ajánlati verseny tárgyalás fog megtartani. Az ajánlatban az adagonkénti egység ár számokkal és be-tűltek tisztán kiirandó. Felhívtnak a vállalkozni szándékozók, hogy ezen vállalat elnyeréseért béléggel ellátott szabályszerű ajánlatokat az 1400 ft összeg 5%-nak mint bántépénznek csatolása mellett Vukicsévits Péter tanácsnoknál 1896. évi július hó 25. napjának délelőtti 10 órájáig beadják, mert később érkezendő ajánlatok figyelembe nem vevetnek. Az árlejtési feltételek Vukicsévits Péter tanácsnok úr hivatalos helyiségében megtekinthetők. Zombor 1896. évi július hó 18-án.

Politikai hírek.

A külföldiek házasságkötése Magyarországon. Az igazságügyminiszter a külföldi házassulóktól házasságuknak Magyarországon való megkötése esetén kívánt bizonyítványok kiállítására hivatott külföldi

hatóságok megjelölése tárgyában rendeletet adott ki. Az 1894. XXXI. t.-czikk 113. §-ának utolsó bekezdése és az 1894. XXXIII. t.-czikk 51. §-a értelmében ugyanis a külföldi, ha Magyarországon akar házasságot kötni, tartozik — amennyiben e részben itteni fölmentést nem nyert — azt is kimutatni, hogy házassága hazájának törvényei szerint akadályba nem ütközik, a mely szabály alól kivételnek az 1894. XXXI. t.-czikk 109. §-a alapján csak akkor van helye, ha magyar állampolgár férfi külföldi nővel köt házasságot, mert ilyen esetben a külföldi jog fölül elég annyit igazolni, hogy a külföldi nő a házasságkötéshez megkívánt kor és cselekvőképesség tekintetében megfelelt hazája törvényeinek. A hivatalos uton szerzett értesületek szerint az említett magyar törvények értelmében szükséges bizonyítványok kiállítására hivatott hatóságokat a rendelet egyenként felsorolja.

H I R E K.

— **Istentisztelet.** Az ág. evang. híveknek tudomására adatik, hogy folyó hó 26-ikán az e czéla kibérelt helyiségben Istentisztelet fog megtartani, melyre a t. hívek tisztelttel meghívtnak. Korossy Emil s. k. utazó lelkész, Medveczky Zsigmond s. k. egyházfőügyelő.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Bleszts Máthét a szabadkai törvényszékhez irodatiszté nevezte ki.

— **Új anyakönyvvezetők.** A belügyminiszter a bács-szent-tamási anyakönyvi kerületbe Ivanits Izidor községi jegyzőt anyakönyvvezetővé, anyakönyvvezető helyettesé André Géza segédjegyzőt, — a filipovai anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé Scultéty Kálmán segédjegyzőt nevezte ki.

— **A színház reformálása.** Már regebben hangoztatták a színház átalakításának szükséges voltát. A tavalyi színi szezon volt a legjobb bizonyítéka annak, hogy Zomborban a publikum megnövekedett, tehát a színház is bővítésre szorul. A megújítás módját a színiügyi bizottság tegnap tartott ülésében döntötte el. Ezen terv szerint az orkesztrumot átalakítják, a diákhegy vagyis a földszinti állóhelyek helyére három földszinti páholy jó. A földszinti állóhely pedig más alkalmasabb helyre jó s az eddigien jóval nagyobb lesz. A páholybérletekre nézve pedig érdekes határozatot hozott a színiügyi bizottság. A rendes páholybérlek nevei ezáltal külön könyvben elő lesznek jegyezve, hogy jogaik az egész szezonban rendesen fentartassanak. Ezen bevezetésért minden páholybérlet fizet a *színiügyi bizottságnak* évente 20 frtot; ezen díjak összegét pedig, 560 frtot a színház átalakítására és csinosítására fordítják.

— Velencei éj a korcsolyázó tavon.

A zombori kaszinó egyleti dalárda és a aombori önkéntes tűzoltó-egylet a f. évi augusztus 15. és 17. napján Budapesten tartandó országos dalárúnnepélyre és ugyanakkor tartandó tűzoltó kongresszusra felrúndulók utiköltségeinek fedezésé céljából f. 1896. aug. 1-én a város ligeti tón velencei éjt rendeznek. Programm: Az ünnepély kezdetét esti 8 órakor a tőzoltó zenekar játéka, mozsárlövések, majd a felszálló rakéták jelzik; ez után fényes tűzijáték következik több szakaszban u. m. andolgo csigavilágítással, szökő kutak, milánói róza, forgó nap rózsák világítással, nagy vízesség stb. melylyel váltakozni fognak a dalelőadások u. m. szökő duet, quartet és teljes kardalok, barcarollák, sajkadalok, nép és műdalok, előadva a dalárda által a tó szigetén és a díszesen világított sajkákon.

vagy féltékeny a férjedre. Ez sérti a férjed hűségát és ha könnyebb anyagból van gyurva, daczból, sértett hűségéből kalandokat fog keresni, hogy megleckéztessen elbizakodottságodért.

De azért féltékeny se légy, mert az a legtűrhetetlenebb tulajdonság a nőben.

Ne keress, ne kutass, ne leselkedjél a férjed után, hanem hitgesed és bízzál benne vakon.

Amiről nincsen tudomásod, az nem okozhat és nem teremthet rossz házasetletet köztetek.

Ha véletlenül rábukkantál, hogy megszált, abból se csinálj nagy tragédiát.

Huzodj egy kicsit, vond meg tőle néhány napra csókajaidat és ezalatt igyekezzél szépnnek lenni, ez az egyetlen fegyver, amivel visszahódíthatod.

Ne illesd sértő szóval vetélytársadat, mert a férfi már csak lovagiaságból is védelmére kell a nőnek, aki végre is hálára kötelezte.

És ha egyszer, egy napon tetet őlt, a házasetlet mámoros, szép májusi álma, és a bölcsebből feléd mosolyog egy édes, rózsaszínű csöppesség . . . No de itt már abban hagyom.

Az anyának nincsen többé szüksége anácsra.

Annak tanácsot adnak: a boldogság, a szeretet, a soha nem érzett üdvösség, melyet szívébe ébreszt gyermekének első gyogyása.

Csak még egyet:

A gyermek miatt ne hanyagold el tulajdonságosan a férjedet. Ez régi hibája az anyáknak és sok keserűséget szül a házas-életbe. Hisz férjed oly keveset van otthon és neked olyan sok időd marad, a mikor teljesen azé a csöppesség lehetsz, a mikor kaczagatsz, sirhatsz a boldogságtól, ha szívedhez szorítod első, egyetlen gyermekedet!

Miért is nem lehetek majd én is veletek. Miért nem vehetem meg neki az én első csörgőt, miért nem köthetem meg én az első pár harisnyát a rózsaszínű, picz lábakra.

De nini! Hogy kiderült az ég. Milyen melegen tűz be a nap s ott aranyhadját milyen szépen ragyog a napusárgányben.

Álmos vagy kicsi boldogságod? Elfárasztott ez a sok bolond bölcsesség.

Hajtsd fejedet a keblemre, majd mondok egy mesét, derűlet, kedveset.

Egyszer volt, hol nem volt, hetedhétországban, egyszer egy tündér, aki rózsás, aranypálczikával kiirtott minden csunya, tehetetlen férget. . . .

— **A szintársulat névsora.** A f. hó 21-én tartott szünügyi bizottsági ülésen Kunhegyi Miklós szingigazgató bemutatta szintársulatának eddig szerződött tagjait. A társulat névsora, mely azonban még nem teljes, a következő: *Primadonna:* Tarnay Leona, *szubrett:* Medgyessy Erzsike, *baritonista:* Kemény Lajos, *tenorista:* Neográdi János, *naturburs:* Rátkay Sándor, *kedélyes apa:* Kunhegyi Miklós, *buffó:* Kömley Gyula, *tenorbuffó:* Ferenczy Frigyes, *őrleszk komikus:* Igmándy Ferencz, *dramai hősnő:* Holéczy Ilona, *dramai szende:* Kápolnai Irén, *naiva:* Takács Mariska, *énekesnő:* Ligeti Józsa, *segédénekesnő:* Takács Maris, *komika:* Bercsenyi Gizella, *dramai anya:* Házi Anna. *Karnagy:* Várady Aladár. — Úgyanezen a gyűlésen Baja város szünügyi bizottságának határozata is ért a bizottság. Baja tudvalevőleg Peterdit óhajta a jövő színi szezonra direktornak; a bizottság azonban elhatározta, hogy ennek daczára is Kunhegyi mellett marad s ezt a bajai bizottságnak megizeni s ezután valószínű, hogy az is Kunhegyinek itéli oda a szent. — Kunhegyi október végével megkezdí Zomborban előadásait.

— **A városi rendőrség új szervezete.** A legközelebbi városi közgyűlésen érdekes tárgy kerül felszínre. A városi rendőrségnek szaporítani fogják a létszámát, még pedig oly módon, hogy az eddigi mezőrendőri teendőket, nem külön rendőrök fogják teljesíteni, hanem a rendes létszám tagjai, csakhogy ezek lovas rendőrök lesznek. A rendőrök fegyverezése végett új állást is szerveznek: *a rendőrfelügyelőt.* A rendőrfelügyelő szolgálaton belül a főkapitányon kívül senkitől sem fog függeni és az összes rendőrök fölött a felügyeletet fogja gyakorolni. Ez utóbbi újítás helyes, mivel ez által meg lesz gátolva, hogy a rendőrök mindenféle magánszolgálatokra használtassanak és így őket egyesek a szolgálatból hosszabb időre elvonják.

— **Rosz tréfa.** A „Pesti Hírlap”-ot ugyancsak föllüttete valami zombori tudósítója — a választási kombinatiókat használva föl rosz tréfául. A hír, melyet a P. H.-nak beküldött s melyet az gyanulatosan közölt is, így hangzik: „Zomborban, ahol *Drakulís* Pál nemzeti párti képviselőt ellen a függetlenségi párt *Pártos* Béla budapesti ügyvédet jelöli képviselőjelöltnek, a szabadlevél választó július 15-én értekezletet tartottak dr. *Baloghy* Ernő elnöklele alatt. Az értekezlet, amelyen a város intelligenciáján kívül a bunyevác és szerb választók is, a függetlenségi párti dr. *Ambrozovics* Gyula vezetése alatt, részt vettek, *Musik* István káplán ajánlatára dr. *Pataj* Sándor ügyvédet nevezte meg a szabadlevél párt jelöltjének.” Mondanunk se kell, hogy a P. H. tudósításából egy kukk se igaz, de tán a P. H. óvatossá is lehetne a beküldött tudósítások közlése körül.

— **Áthelyezések.** A vallás és közoktatásügyi miniszter *Révész Lajos* turóczi-szirmartoni állami polgári iskolai rendes tanítót, az újdíkei áll. polg-és felső keresk. iskolához és *Harrach Elka* szegszárdi államilag segélyezett községi polgári iskolai rendes tanítónőt az újdíkei áll. polg. leányiskolához helyezte át.

— **Császka György** érsek-főpásztorunk az ó-becsei kath. legény egyletnek házvételre egyelőre 1500 frtot adományozott.

— **Egy anya, ki fiát keresi.** — Egy szegény izraelita asszony tett kirohanást Szigetvárról direct Bodrogh-Monostorszegre, hol beállítván a pósthivatalba, teljesen kétségbeesve panaszozá el, hogy a fia útközltséget küldött neki, hogy jöjjön 17-ére „Monostorra” az ő (fia:) esküvőjére. — Fájdalom a b. — monostorszegi — s rendesen (még meg nem történt dolgokról is:) jól informált körökben, ez időszerint izraelita esküvőről mit sem tudtak s ezért a postamesternőhöz

fordult felvilágosításért, mondaná meg már most ő, hogy hát melyik Monostoron esküszik örök hűséget az a szerencsétlen fiú? — Mitután a b.-monostorszeghi bájos Póstás Milka erre a nyílt és meglehetősen tági kérdésre válaszal nem szolgálhatott, a kétségbeesett anya visszazakotolt Szigetvárra anélkül, hogy fiát és mennyét keblére ölelhette volna. — Mi azonban figyelmeztetjük a fiút és immár fiatal férjet, hogy ha majd (a mint reméljük, de el is várjuk:) keresztelőre fogja meghívni a mamáját, akkor írja meg levelében pontosan, hogy melyik Monostoron szállt a gölya az ő kéményére. —

— **Eljegyzés.** Reichl Ferenc szabadkai építész-mérnök jegyet váltott Varga Ilma kisasszonnyal, Varga Károly szabadkai ügyvéd s földbirtokos leányával. —

— **Telefonhálózat.** A bács-tiszai ármentesítő társulat a töltés vonalon végig telefont készített. A munkálatokat már B.-Földváron meg is kezdék. Nehány nap múlva Földvár és Ó-Becse érkekezhetnek egymással.

— **Földmives iskola Szabadkán.** Mint nekünk írják, Szabadka szabad királyi városának Schmausz Endre főispán elnöklele alatt f. hó 19-én tartott rendkívüli közgyűlésen végleges megállapítást nyert a földmívelésügyi miniszter leiratának figyelembevételé mellett, a Szabadkán felállítandó földmives iskola szervezési szabályzata, úgy, hogy ezen szabályzat miniszteri jóváhagyásának most már mi sem áll útjában. Elfogadta továbbá a közgyűlés ezen földmives iskola épületeinek tervezetét, melyekre a pályázat kiírását is elrendelte; egyben pedig a költségekre 70.000 forintot szavazott meg. Az ügynek ilyen állása mellett tehát végleges megoldást nyert ezen Szabadka város közönségére nézve oly nagyfontosságú intézmény.

— **Szerencsétlenség.** Topolyai levelezőnk írja: Egy nagy családdal bíró özvegy asszony lakik városunkban, kinek férje néhány év előtt hosszú betegség után elhalt. Az özvegy éjjelt nappalra tett és csak így volt képes az apró gyermekeket tisztességesen nevelni, ruhazni és iskoláztatni. Legnagyobb fia a 15 éves Rudolf már segített az anyjának az üzletben és megosztá vele az élet küzdelmeit. Rudolf valami üzleti ügyben tegnap elutazott Török-Becseire. Midőn a bevásárlás már megtörtént, több társával lement a Tiszára fürödni. A boldogtalan azonban uszni nem tudott, nagyon messzire ment be, úgy hogy a hullámok elsodorták. Mire társai segítségére siettek a szegény már teljesen elúnt a víz alatt. Csak hosszú keresés után foghatták ki a halászkok a hulláját. A szerencsétlen anya késő éjjel kapott táviratot, fia sorsáról. Kétségbeesése leírhatatlan.

— **Hymen.** Eisler Mór kulai m. kir. adótszít eljegyezte Baumgarten Gyula kulai kereskedő leányát, Klementin kisasszonyt.

— **Leforrázta magát.** — Tomsin, bodrogh-monostorszeghi előfogatosnak másfél éves kis fia f. hó 17-én kint a szántóföldön — míg a házínép távolabb volt elfoglalva a kévék kötözésével — magára döntötte a fázékban forrt babot. — A szegény kis gyermek oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy életben maradásához semmi remény nincsen. —

— **Visszahelyezett bíró.** Még múlt év márczius hó első felében történt, hogy Gönczy János ó-becsei városbíró bizonyos szabálytalanságok miatt felfüggesztették állásától. A felfüggesztettre vonatkozó alispáni ítélet a napokban érkezett meg a községhez, mely szerint 50 forint pénzbírságra ítélte el a nevezettet azzal, hogy az ítélet jogerőre léptekor állását elfoglalhatja.

— **Nagy életkor.** Jerkovics Lukács bajai földmives e hó 10-én 100 éves korában elhalálozott.

— **Eljegyzés.** Bergel Adolf zentai fiatal kereskedő a napokban váltott jegyet Weitzenfeld Laura kisasszonnyal Csantavéren, Weitzenfeld Lipót budapesti kereskedelmi iskolai tanár leányával.

— **Megörült.** Sulyos csapás érte Knipl Ferencz bezdáni földbírtokost, községi képviselőt, amennyiben neje a napokban oly magas foku örültségi rohamba esett, hogy szombaton este, dr. Kovács Lajos községi orvos felügyelete alatt, felszállították Budapestre az országos tébolydába.

— **Kettős szerencsétlenség** érte Bajkóv Tyra b. földvári lakost. Folyó hó 15-én éjjel 11 órakor a háza kigyulladt és leégett. Bajkóv nem is volt otthon, midőn a tűz keletkezett, mert különben, ha otthon van, nem történik meg a másik szerencsétlenség. Bajkóv és legény fia a csurogi rétbén voltak aratni, a felesége egyedül volt otthon. A szegény asszony mely aloba volt otthon, midőn a ház kigyulladt. Mire felébredt nem bírt már az ajtón kimenekülni, mert az égő tető az ajtó elé hullott le. Elképzelhető a szerencsétlen asszony helyzete, midőn nem bírt az égő házból kimenekülni. Végül az a gondolata támadt, hogy bebújik a kemenczébe. Eppen ott lelte szegény a halálát. A tetőzet és a padlat leszakadt, a szoba és a konyha belseje lángba borult, a füst és láng behatolt a kemenczébe is, hol a szerencsétlen Bajkóvna a füst és láng áldozata lett. A tüzeset után azonnal értesítették a férjét a szerencsétlenségről, a nőki pedig keresték a rendőrök, mert arra senki sem gondolt, hogy ott veszett a tűzben, inkább azt hitték, hogy ő gyújtotta fel a házat és elszökött. Midőn a rendőrök kuttatták a tűz keletkezésének okát az egyik véletlenül betekint a kemenczébe, s remélve hozta ki a felélt elszenesedett asszonyt. A hatású elrendelte a vizsgálatot.

— **Öngyilkossági kísérlet.** M. M. szabadkai kereskedő elkeseredéssel, hogy fiatal nejevel együtt nem élhet f. hó 15-én öngyilkosságot akart elkövetni. Delután szomorúan és sirva távozott a nyja lakásáról s a szerb templom felé ment. Anyja, az utcaajtóból többször utána kiáltott, hogy jöjjön vissza, de fia nem hallgatott reá s bánatosan tovább ment. A szerb templom udvar bejárata előtt Romoda János asztalos és egy borbélysegéd látták a síró M. Miadent s ez feltűnően nekik utána néztek anint a szerb templom udvarába lépett s egyenesen a kuttanak haladt, hol kabátját lehánnya bele vetette magát. Erre Romoda gyorsan oda szaladt s a borbélysegéddel együtt sikerült nekik az öngyilkost a kutból kimenteni, kinek kis horzsoláson kívül egyéb baja nem esett.

(Zomborban egy jó fogalmú helyen egy borbély üzlet azonnal eladó vagy bérbe kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.)

Bogoja az alkotmányosság terén.

Községi képviselőtestületünk hamarosan két nevezetesebb alkotmányossági funkciót teljesített. Az iskolaszék három éves mandátuma letelvé, a legközelebbi mult napokban tartott annak újra választása. A volt közs. iskolaszék elnöke Sinkó Mihály megjelenvén a népes közs. képviselő ülésen, beszámoló a volt derék iskolaszéki tagok lelkiismeretes működéséről s ennek kapcsán epizód képen megemlékszik a buzgó tanítókról s elismeréssel szól (a tultömött iskolák daczára is) az évszázó vizsgálatokról, végül ajánlja a volt iskolaszéki tagoknak a törvényben is gyökerező újra választását, mire elismerésül a volt tagok egyhangú lelkesezéssel meg is választattak. Így az iskolaszék-

nek választott tagjai a jövő 3 éves ciklusra — kik a törvényes esküt a képviselőtestület előtt azonnal le is tevék — a következők: Berkó Antal, György Antal, György Imre, György László, György István idősb, Hajnal János ifj., Hajnal Mihály, Lovász Szilveszter, Molnár Ferencz, Molnár Gábor, Lampert András ifj., Szobonya Fábán. Az alakulás még ezúttal fog megejtetni.

Május óta községi orvosunk nincs, minthogy Policzterünk Nasiczra választotta meg — elköltöztött. A kinek betegségi hajlandóságai vannak, az Szóntárról várja az orvosi vigaszt. Egészségügyi bizottságunk azonban teljesen meg van elégedve, mert móta nincs a községben orvos, azóta csak egy temetés volt, az is szerencsétlen vízbeulás következtében. Szóval az egészség Bogoján dübög!

Ily hírredt egészségi állapotok mellett ejtetett meg a községi orvosi állás betöltése. A választás mintaszerű lefolyású volt. Igazán épül az ember, ha ebben az inficiált, fiáclát, korrupciós világban egy ily tiszta választást végig nézhet. Ha elgondoljuk, hogy ily választásoknál elégedetlenség és nem ritkán zendülés adhatja elő magát: az elnök eljárásában találjuk az ilyenek termő spóráját. Ugyanis: nyílt titokként halljuk és olvassuk, hogy egyes főbírák a hármias kijelölés jogával mily arcátlanul visszaélnék, érdekek és anyagi czéljaikra használván azt föl, nem pedig a valódi érdem méltóságára és a közegészségügy javára.

E tiszta választást Deák Zsiga járási főbíró vezette. A főszolgabíró közs. egészségügyi bizottság véleményének meghallgatása és figyelembe vétele folytán a választásra mind a négy folyamodót kandidálta, kik közül a teljes számú képviselőtestület egyhangulag Tamás Antal doroszlói drt. választotta meg.

GSARNOK.

A századvégi sport.

Szemünk előtt fejlődött ki a sportnak egy egész új neme: a kerékpározás. Harmincz év előtt még jóformán semmit sem tudtunk róla, husz éve olvastuk külföldi lapokban, hogy a tíz éves kísérlet eredményre jutott: két kocsikerék nagyságú karikat vonzóban összekapcsolnak, a tengelyekre erősített nyeregre felül egy ember s a lábataposásával hajtja a kerekeket. S a különös járó mód megindul, egensúlyban marad, és gyorsabban jár, mint a kocsi, melybe lovak vannak fogva.

Budapestten másfél évtized előtt látták az első kerékpárt. Azok a nyaktörő magas gépek voltak, melyeknél az első kerék majdnem embermagasságú, míg a hátulsó nem nagyobb egy jókora tálnál. Ezekről a gépekről igen könnyű volt a leesés és veszedelmes. Ha az első kerék akadályba ütközve megállt, a test előre bukott róla, sőt nemcsak bukott, hanem repült is a gép, akár a nekiadvult ló, a lovasát a nyakán át dobta le — igen gyakran a feje tetéjére.

A magas gépek nemskora követték a sokkal megnyugtatóbb külsőjű alacsony gépek, melyeknél a test súlya a két tengely között levő összekötő rudakra nehezedik s melyekről a leugrás ugyyszólván teljesen veszélytelen. Ezek az úgynevezett áttétellel bíró gépek, melyeknél a láb nem magát a kerék tengelyét hajtja, hanem a közepén levő igen kis fogaskereket, melyről a forgást azután egy lánc teszi át a földön guruló első kerekre.

E czélszerű gépek hihetetlenül felvirágoztatták a kerékpársportot. El lehet mondani, hogy a század vége egy új sportot teremtett, melyről előret megjósolható, hogy a legtöbb más sportnemet el fogja homályosítani, ha ugyan már is túl nem szárnyalta azokat.

Hogy mennyire praktikus szerszám a kerékpár, kiviláglik abból, hogy ma már katonák, levélhordók, mentők, hordárok, orvosok, sőt tűzoltók is használják.

Fontos kérdés azonban, vajjon egészségügyi szempontból milyen elbírálás alá esik.

Erre nézve a nézetek merőben eltérők. Vannak orvosok, a kik egyenesen ártalmannak állítják, ezek azonban hova-tovább elhallgattak s ma általános a nézet, hogy egészséges ember számára feltétlenül egészséges és előnyös a sport és a betegségek között is csakis a szivbajra és a tuberkulózisra hajlandóknak nem tanácsos.

A mi a követendő szabályokat illeti, erre nézve a párisi akadémia a következő pontokat állította fel: 1. Mielőtt elkezdjük a kerékpározást, vizsgáltsassuk meg magunkat orvos által. 2. Egészséges ember szivére, ha mértékletesen izzúlk, nem hárámlik semmi baj, a lélegző szervekre pedig épen előnyösen hat. 3. Szivbajos kerékpározók hirtelen halálát meg tanulmány tárgyává kell tenni. 4. Kezdők kerüljenek minden megerőltetést és hegyekre való kapaszkodást.

A gyakorlat pedig arra tanít, hogy lehetőleg tiszta gyapjúingben biciklizzünk; megállaskor kabátot vegyünk fel; utközben ne együnk, ne igyünk s ne dohányozzunk, hosszabb utra egy pohár teát a legajánlatosabb, de utána nem szabad pihenni, hanem folytatni kell a mozgást. Menésközben óvakodjunk a megázástól, a tulságos gyors hajtás nem egészséges. Átlag 16 kilométer egy órára a rendes hajtás, miután az érves már így is 150-re emelkedik. De mindenekeftél óvakodjunk a görbe testtartástól s ezt úgy lehet elkerülni, ha a nyergel előre toljuk, a kormányzórudat pedig felemeljük.

Igen érdekes előadást tartott Placzek a kerékpározásról; ő maga már két éven át rendszeren tanulmányozta e sportot; tett hosszabb, fárasztóbb és gyorsabb utakat is. Szerinte e mozgás igen jó a szivre is és a tüdőre is; szellemi foglalkozással bíró egyéneknek megátalja az agyba való tulságos verbeömlést.

Amerikában a kerékpározással már valóságos gyógykezelést folytatnak, főleg idegesség ellen, Hammond egy híres amerikai ideg orvos, idegesség és neurasthenia ellen rendszeren es orvosi felügyelet alatt rendeli el a biciklizést, és minden egyéb tornázás fölé helyezi, sőt igen sok esetben feltűnő eredményeké ért el.

Mendelsohn berlini tanár is igen sokat tanulmányozta e modern sportot. Szerinte e mozgásnál nincsen egyoldalú izomműködés, mint azt sokan hiszik; mert a láb mind a három ízületének feszítő izmai működésben vannak; azonfelül a kéz izmai is feszülnek a kormányzórud fogása által, de leglényegesebb a tüdő és a sziv közreműködése.

Az izmok működése közben ugyanis széndioxid fejlődik, a mi nemcsak fokozódott lélekedést idéz elő, hanem hőt termelvény, felhasználja a széneytartalmú anyagokat, vagyis megakadályozza a tulságos zsírlerakodást. Köznyelven ezt soványodásnak hívjuk és így a túltelgesen hajlammal bíró emberek számára kitűnő gyógymód. Stephane, a híres kerékpáros, egy nap alatt, a melyen 24 óra alatt 670 kilométert tett meg, 6 kilóval fogyott. A lesoványodás kezdőknél gyorsan jelentkezik, de később csak erőltetett turok után halad előre.

Ülő foglalkozással bíró embereknél megbecsülhetetlen sport. Étvágyat gerjeszt, fokozza az emésztést, felhangolja a kedélyt és igen nyugodt és üdítő álomba ringatja az embert! Napifoglalkozás után, könnyű szerrel kiröpülni a szabad természetben, oda-

hagyni a város porát és zaját, van ebben valami varázs, a mely felüldi a lelket és munkakedvet, jó kedvet ad; mert egy mértékletes út az esteli alkonyban, üde mezők mellett, lombos erdők árnyán elfelejteti az élet gondjait is! Csak intelligens, bátor ember vállalkozik erre a sportra, a kiben van hajlam a szabad természet iránt, s a ki meg tudja becsülni, mi tesz az, ha megszabadul a rögtől, száguldani paripa és gözgépnélkül, a maga izmai segítségével, a maga kenyé-kedve szerint, szinte megközelítve a repülő madarat. E sorok írója éveken át szenvedett főfájásban, de móta kerékpározni szokott: e győtrő betegség teljesen eltűnt s a napi munka után, ha este felé egy-egy órai utat tehet, este újult kekvvel és frissességgel tud írásztalához ülni s dolgozni.

Persze első sorban attól függ, miként izzúlk a mulatságot, tulhajtva káros hatású is lehet, főleg azáltal, hogy izzadást idéz elő s menetközben a légnyomás, mely egészen úgy hat mint a szélfúvás, folyton szárítja a testet, ezért ajánlatos a gyapjúing, a mely magába szívja az izzadságot s megóv a meghűléstől.

De másként is veszedelmes lehet a túlzás. Ugyanis erősebb vérnyomást idézvé elő, a szivveres számát is emeli, miáltal a véredények is tágulnak; innen van, hogy erőtelten hajtásnál az ember lélekvetvele felemelkedik szárra, érvesre pedig kétszázra is, a mi főleg szél ellen és hegyre való utakon szokott beválni; ilyen megerőltetések könnyen okoznak tüdővész és egyéb bajokat s épen ezért nem szabad szivbajosoknak biciklizni. Hogy pedig a megerőltetés minél kisebb legyen, kerüljük a nagy áttétellel bíró gépeket.

Különböben pedig a biciklizés általános életlani hatása abban is nyilvánul, hogy a test általában több nitrogéntartalmú anyagot és kevés fehérnyé anyagot választ ki, sőt utóbbi szempontból is ajánlatos gyógymód.

A korra nézve az a vélemény, hogy gyermekek, mely tüdőjük ki nem fejlett, ne biciklizzenek, vagy legalább ne erőltessék e sportot; a tulhajtás e korban a legveszedelmesebb; ellenben öreg emberek nyugodtan ülhetnek a repülő kerekre s minden aggodalom nélkül, mert izmaik rugékonyságához képest a mérsékelt utak szintén csak előnyükre fognak válni.

Nem csodálatos, hogy míg 6—8 év előtt különös szemmel néztek e sportot, mert valami különczködést láttak benne és mert nem tudták a komolysággal összeegyeztetni, addig ma már előkelő hölgyek látunk a kerékpáron?

Vitatják is mindenfelé, hogy összeegyeztethető-e a női méltósággal és a női gyöngédséggel a kerékpározás? Hölgye válogatja; én azt hiszem, karakter es temperamentum dolga ez is, ép úgy mint a cigáret vagy a lovaglás. Egyiknek jól áll, másiknak nem; pápaszemes, vén anyókák, vagy térfogatra nézve nem csekély, terjedelmű esetben termető hölgyek, persze furcsán festene rajta: de könnyed természetű és kedélyű sikkes hölgyeknek igen jól áll s a közönség annyira kezd megcsokni a nők kerékpározását, hogy nem találja feltűnőnek. Párisban magában harmadfelezer nő biciklizik már s Amerikában biciklylin járnak a nők üzletbe és hivatalba egyaránt. Budapestten is láthatni legalább kétszáz kerékpáros hölgyet. Egy bostoni hírlap megkérdezte az ott gyakorló 18 orvosnót ez iránt s egy kivételével mind előnyösnek mondta a nők biciklizését. Igaz, hogy némelyiknél fejfájás és egyéb baj is jelentkezett, de mértékkel üzve e sportot, a nők neurastheniájára, rossz vérkeringésére és sápkórjára nagyon üdvös hatásúnak bizonyult, sőt női bajokra is gyógyító hatással volt.

A nők kerékpáröltözete egy kicsit kótnak látszik, de ez is megszokás dolga, elvégre a nő, térdén alul érő nadrág, a szermes török nőknél, a kik pedig arcukat is elfedik, szokás és divat, miért ne tudnók mi is elfogadni? Hiszen azt is megszoktuk,

a mit pedig nevéstől megállni hajdan nagyon nehéz volt, hogy komoly férfiak harisnyában kerékpározzanak. Ha ezek kedvéért lemondunk a nevéstől, a hölgyek harisnyáján sem fogunk megütközni. A hölgyek pedig, kik vállukat vonogatva mosolyognak s azt gondolják hozzá: már ők csak még se mutogatják harisnyájukat, azok gondoljanak a tengeri fürdőkre — ott nyakig harisnyában vannak. A kik pedig tengeri fürdőbe nem járnak — bálókban mindenesetre voltak. No már most ha összehasonlítjuk némely hölgy későn kezdődő bál ruhaderékát a kerékpároltözettel, az utóbbi kosztüm korán végződő szoknyaival okvetlenül ki fognak bekülni.

Vértess József.

A vetések állása.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot július hónap 15-én a földművelésügyi miniszterhez az állandó gazdasági tudósítókól beérkezett jelentések alapján ugyanis a következő volt;

Az Alföldön, de a Dunántul is sok helyen a rozsda és üszög, részben azonban a hőség is a buza minőségében 10—30% kárt okozott, sőt néhol, főképp a rozsának soha nem tapasztalt nagyfokú föllépése miatt, a melyet alkalmasint a június hónap végén és július elején észlelt nagy kő okozott, a buza szeme 30—50%-ig megszorult. Egészen apró, tőpördődött és silány minőségű búzát láthatni itt a jó minőségű buza között.

A próbacsepeések, melyek most folynak, bizonyára nem sokára igazolni fogják, hogy Magyarországon a folyó évben is országos átlagban ismét közép és jó közepeszerű termés volt.

A buza területe 5.645.000 kat. holdra becsülhető; téli fagy következtében mintegy 300.000 kat. holdon pusztult ki a vetés és gy a szántásban vehető buzaterület 5.345.000 nat. hold.

A búzatermés a most folyó aratás körül igen változó eredményeket mutat. Az országos termés állag azonban nem nagyon változott, mert a várható országos eredmény is csak 500—600.00 métermázsa visszaesést mutat. A reményelti búzatermést az elemi csapások okozta károk leszámításával 39 millió métermázsaára tehetjük; tavaly termelt 39.27 millió métermázsa. Az országban várható átlagos minőségű súly 77—78 kg-ra becsülhető.

A rozs és kétszeres területe a téli elemi csapások levonásával két millió kat. holdra tehető; az őszi rozstot nagyobbára már az ország minden vidékén learatták. A természet eredmény minőségre nézve alighanem jobb, mint a mult évi volt, mennyiségre két millió métermázsa megmehaladja a mult évi termést. A reményelti terméshozamot a beérkezett részletes adatok alapján 13 millió métermázsaára becsüljük.

Az őszi árpát már mindenütt learatták; a tavaszi árpát is aratták, sőt az alföldi részeken már szintén képébe van rakva. Az eredmények — ámbár az utóbbi eső meglehetősen sok kárt okozott minőségében — általában véve kielégítőek. Sok helyen gyönyörű sörarpa termelt és így a reményünk, hogy az idén sok sörárpa lesz, immár meg fog valósulni. Az árpatermést a július hónap 15-iki becslés szerint összesen 12 millió métermázsaára tesszük; tavaly közel 11 métermázsa termelt.

Az utóbb lefolyt két hét alatt a zab lényegesen javult nemcsak mennyiségre hanem minőségre nézve is. Ennek a változó, szeszélyes időjárás nem ártott. A zabbal bevetett terület legalább is 174 millió kat. hold volt, — s az országosan várható termés a 21 millió métermázsan jóval felül lesz. Tavaly 10'26 millió mm. zab termelt. A zabot már az Alföld nagy részében aratták; a hegyi vidékeken azonban még zöld.

IRODALOM.

Tíz kötet Jókai. A millenáris év ünnepeinek zajában is nagy jelentőségű irodalmi esemény, ha egy kötet jelenik meg Jókaitól. Hát még, ha tíz jelenik meg egyszerre ami legnagyobb elő poetánktól, akit a Budapestre özőnlő külföldiek nem győznek elegendő ünnepelni! Az elmúlt napok eseményei amellet tanuskodnak, hogy nagy nemzeti ünnepünknek nimbusát Jókai nevének varázsa nagyban emelte és így a ma megjelent tíz kötet Jókai — a mely a költő jubiliuma alkalmával sajtó alá rendezett nemzeti diszkiadásnak ötödik sorozata — valóban millenáris irodalmi eseménynek tekinthető az ezredéves ünnepek sorában. Ez a sorozat, melylyel együtt eddig összesen ötven kötet — tehát éppen a fele-jelen meg a száz kötetre tervezett kiadásnak, Jókai két legnépszerűbb regényét is magában foglalja, az Arany ember és a Fekete gyémántokat. Az újabb sorozat nagy becsét mutatja egyébként az egyes kötetek címének pusztá felsorolása; XLI K. A szerelem bolondjai XLII E. Fekete gyémántok. XLIII—XLIV K. És megis mozog a föld XLIX—XLVI K. Az arany ember. XLVII—XLVIII K. Enyém, tied, övé. XLIX K. Virradóra (Novellák) L. K. Föld felett és víz alatt. A véres kenyér (Kisebb regények.) Irodalmi szempontból is rendkívül érdekes az a két új ütőhang, a melyet Jókai a szerelem bolondjaihoz és az Arany emberhez írt, az utóbbinál egyebek közt azt írván: „Be kell vallanom, hogy nekem magannak ez a legkedvesebb regényem”. Nem szükséges, azt hisszük, a magyar olvasóközönségnek e monumentális mű megszerzését ismételtlen figyelmébe ajánlanunk, mindössze arra akarjuk figyelmeztetni a könyvvásárlókat, hogy Jókai Mór műveinek százkötete nemzeti kiadása rendkívül könnyű feltételek mellett részletfizetés útján is megszerezhető s hogy a modozatok felől szívesen szolgál tájékoztatással a kiadás rendezésével megbízott Révai Testvérek Irodalmi Intezet Részvény Társaság (Budapest Váci-utca 1.)

Megbízható

kerületi képviselőt

keres

egy elsőrangú népszerű biztosító-intézet, ki az üzlet **hathatósan terjeszteni** képes. Szíves ajánlatok czimzendők:

Budapest, főposta, 151. szám, postafiók.

Hirdetmény.

Hódságh községében (Bács B. megye) 80 év óta fenálló és folytonos üzembent tartott **vegyes áru kereskedés**

(utóbbi időben egyedül rőfös- és rövidáru kereskedés) teljes berendezéssel és üzlethelyiséggel, a melyben az üzlet 31 éven át állandóan elhelyezve van, **előnyös és kedvező feltételek mellett átvehető.**

Írásbeli vagy szóbeli tudakozódásra készsággel közlöm a közelebbi feltételeket.

Schumacher Jakab,
Hódságh.

Képviseelője a Premier Cycle Co. Cowentry-i, a Seidel és Neumann dresdai, The Schmhth glasgovi, valamint több hírneves gyáruknak az Alföldön egyedüli képviselője

!!! Legelőszőbb be-
vásárlási forrás!!!

Kemény Lajos

kerékpár raktáros
Hód-Mező-Vásárhelyen,
Főtér.

Ajánlja az érdeklődők b. figyelmébe a legújabb rendszerű **kerékpárok**, ugyszintén **kerékpárrészek és felszerelési cikkekkel** dusan felszerelt raktárát jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett

Vidéki megrendelések azonnal és pontosan eszközöltetnek, több kerékpár vásárlása esetén minta-gépekkel megjelenek.

Betanítás vevőknek ingyen.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zomborban már több kitűnő gépem van forgalomban előkelő kerékpár egyesületi tagoknál.

A lehető legszolidabban kiszolgálásról t. vevőimet biztosítva, vagyok teljes tisztelettel

Kemény Lajos.

Használt kerékpárokat vásárlás esetén illő árban becserelek.

Egyleteknek kerékpárokkal való felszerelését igen kedvező feltételek mellett vállalom el.

A helybeli, aradi, csabai és szabadtal kerékpár-egyleteknek szállítója.

A
„ZOMBOR és VIDÉKE“ könyvnyomdája
ZOMBOR.

Elvállal mindennemű szakmájába vágó munkák gyors, pontos és kifogástalan elkészítését, csinos kiállítás és a legolcsóbb árak mellett.